

Klimat- och
regionutvecklingsnämnden

Yttrande över remiss - Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur (KOM(2023)94)

Regionledningskontorets förslag till beslut

Klimat- och regionutvecklingsnämnden beslutar följande.

Regiondirektörens tjänsteutlåtande utgör Region Stockholms yttrande till Finansdepartementet över remiss – Europeiska kommissionens förslag till förordning om gigabit infrastruktur (KOM(2023)94)

Sammanfattning

För att öka utbyggnaden av digital infrastruktur som medger gigabitanslutningar har EU-kommissionen tagit fram ett förslag till förordning. Den bygger på ett tidigare direktiv och ska möjliggöra tillträde till andra aktörers infrastruktur och byggnader, samordning av bygg- och anläggningsprojekt, att fiberinfrastruktur blir standard vid nybyggnation och omfattande renoweringar samt införandet av en central informationspunkt för infrastruktur (*Single information point = SIP*).

Flera av åtgärderna anser Region Stockholm kan ha en positiv effekt på utbyggnaden runtom i Europa. Det är dock inte självklart att detsamma gäller för Sverige. När det gäller tillträde till andra aktörers rör finns redan lagstiftning i form av utbyggnadslagen, något som i dag utnyttjas i låg grad på grund av löpande hyreskostnader. Dessutom finns en utbredd svartfibermarknad vilket innebär att aktörer hyr in sig på andras nät, hellre än kanalisering. Att fiber ska installeras i samband med nybyggnation och omfattande renoweringar är standard i Sverige redan i dag.

Åtgärden att etablera en central informationspunkt fyller flera funktioner och kan ha både positiv och negativ påverkan, beroende på hur den utformas. Att bygga upp en databas med information om all infrastruktur i Sverige skulle bli kostsamt för aktörerna som ska leverera underlaget. Därutöver ser Region Stockholm en stor säkerhetsrisk med att samla all information på samma plats. En nationell plattform kan dock underlätta processen för aktörer att hantera olika tillståndsförfaranden, men det råder osäkerheter kring hur det skulle påverka kommunernas verksamhet om

deras bygglovsprocess ska hanteras på en annan plattform än deras ordinarie.

Bakgrund

EU-kommissionen har ambitionen att öka utbyggnaden av digital infrastruktur som medger gigabitanslutningar. Tidigare har kommissionen beslutat om ett direktiv (*Broadband Cost Reduction Directive - BCRD*, 2014) för att minska kostnaderna för utbyggnad. Målen i BCRD, däribland mål om Mbit-hastigheter, har till stora delar uppfyllts men de har också blivit föråldrade. Det kommer att krävas betydande investeringar i näten för att hålla jämna steg med behoven av ökad bandbredd och hastigheter. I meddelandet *Shaping Europe's Digital Future (2020)* har kommissionen konstaterat att det finns ett investeringsgap som uppgår till 65 miljarder euro per år för utbyggnaden i EU. För att hantera investeringsgapet föreslår kommissionen att BCRD revideras för att underlätta och därmed minska kostnaden för utbyggnaden av digital infrastruktur.

Gigabitinfrastrukturakten är resultatet av denna översyn och ska även gå i linje med övriga riktlinjer, policys och dokument som rör digital infrastruktur. Då BCRD implementerats i begränsad skala blir rättsakten en förordning för att få starkare genomslag.

Förordningen innehåller en rad artiklar som ska möjliggöra en snabbare utbyggnad. Bland annat ska nätägare ge andra aktörer tillträde till deras fysiska infrastruktur, tillträde till fysisk infrastruktur i byggnader, samordning av bygg- och anläggningsprojekt, att fiberinfrastruktur ska vara standard vid nybyggnation och omfattande renoveringar. Utöver åtgärder som rör den fysiska infrastrukturen föreslås en central punkt (*Single Information Point = SIP*) för att samla information om bland annat befintlig infrastruktur och planerade byggprojekt. SIP:en ska även hantera tillståndsförfaranden så som bygglov och ledningsrättigheter.

Regionledningskontorets förslag och motivering

Region Stockholm välkomnar initiativ som syftar till att öka utbyggnaden av digital infrastruktur och i förlängningen möjliggöra digitaliseringen av samhället. Förordningen innehåller ett antal förslag för att förenkla processen för aktörer som vill bygga infrastruktur, vilka kan ha en positiv påverkan på utbyggnaden i olika delar av EU.

Det är dock inte självklart att den skulle ha samma effekt i Sverige. Dels har vi redan en utbyggnadslag som i stora drag ger aktörer rätten att begära tillträde till andras fysiska infrastruktur. Från aktörshåll finns det dessutom

oftast ingen vilja att hyra in sig i andras rör då det innebär löpande kostnader. Då väljer aktörerna istället att hyra in sig i andra aktörers nät, vilket det finns stora möjligheter till.

Förslaget att fiberinfrastruktur ska vara standard vid nybyggnation och omfattande renoveringar ställer sig Region Stockholm positivt till. Det är dock standardförfarande i Sverige redan i dag.

Gällande förslaget om en SIP finns flera aspekter som är viktiga att belysa som kan få både positiva och negativa konsekvenser. Dels är det viktigt att klargöra vilken roll den ska spela. Ska den fungera som en förmedlingstjänst mellan aktörerna likt Ledningskollen som finns i dag, eller ska den utgöra en databas med information om befintlig infrastruktur och planerad utbyggnad. Det senare skulle innebära en avsevärd belastning på aktörerna kostnads- och tidsmässigt samtidigt som den väcker frågor om säkerhetsrisker såväl som konkurrens. Särskilt vill Region Stockholm betona säkerhetsaspekten då det inte är lämpligt att samla information om all befintlig infrastruktur på samma plats. Det är därför viktigt att omfattningen av informationsunderlaget som ska samlas in från aktörerna förtydligas. Dessutom bör det förtydligas vad det innebär i praktiken att infrastrukturen ska knytas till en geografisk position.

Den andra funktionen som informationspunkten skulle utgöra, tillståndsfunktionen, anser Region Stockholm skulle kunna vara positiv då den blir en och samma ingång för bygglovsansökningar över hela landet. I den bemärkelsen kan det vara att föredra att det bidrar till en nationell samordning av tillståndsförfarandet. Ur kommunernas synvinkel kan det dock komplicera deras verksamhet om bygglov för telekom dessutom ska hanteras på en nationell plattform utanför deras ordinarie bygglovsverksamhet. Hur det påverkar kommunernas processer beror på hur denna plattform utformas. En plattform som kan styra aktörerna till kommunernas bygglovsprocess skulle kunna underlätta för aktörer utan att påverka kommunernas verksamhet i någon större omfattning.

Region Stockholm anser att det är tveksamt om nyttan med förordningen överstiger kostnaden för att implementera en SIP. Utöver redan redovisade förhållanden i Sverige som minskar förordningens effekt innehåller den en rad undantag som ytterligare reducerar dess påverkan på utbyggnaden av digital infrastruktur.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag

1. Europaparlamentets och rådet förordning - om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation och om upphävande av direktiv 2014/61/EU (Gigabitinfrastrukturakten)

Beslutsexpediering

1. Finansdepartementet

Godkänd av Emma Lennartsson, 2023-05-03